Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
MELCHIOR WATHELET
esitatud 19. novembril 2015 [1]

Kohtuasi C-99/15

Christian Liffers
versus
Producciones Mandarina SL,
Mediaset España Comunicación SA, varem Gestevisión Telecinco SA

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Tribunal Supremo (kõrgeim kohus, Hispaania))

Eelotsusetaotlus — Intellektuaalomand — Audiovisuaalne teos — Direktiiv 2004/48/EÜ — Artikkel 13 — Kahjuhüvitis — Summa — Mittevaraline kahju — Kindlaksmääramise meetod

I. **Sissejuhatus**

1. Käesolev eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta [2] artikli 13 lõike 1 tõlgendamist.

2. Oma eelotsuse küsimusega palub Tribunal Supremo (kõrgeim kohus, Hispaania) Euroopa Kohtul selgitada, milline ulatus on hüvitisel, mida võib nõuda isik, kellele on kahju tekitatud intellektuaalomandi õiguse rikkumisega, ja kas mittevaraline kahju võib selle hüvitise kohaldamisalast välja jääda.

II. **Õiguslik raamistik**

A. *Liidu õigus*

3. Direktiivi 2004/48 põhjenduse 10 kohaselt on direktiivi eesmärk „ühtlustada liikmesriikide seadustikke, et tagada siseturul kõrge, võrdväärne ning ühetaoline kaitsetase”.

4. Sama direktiivi põhjenduses 26 on täpsustatud, et „[t]ekitatud kahju hüvitamiseks, mille on põhjustanud õiguste rikkuja, kes teadis või kes põhjendatult pidi teadma, et tema tegevus tekitab õiguste valdajale sellise kahju, tuleb kahjusummas arvesse võtta kõik asjakohased aspektid, sealhulgas õiguste valdajale osaks langenud kahjum sissetulekute vähenemise näol või rikkuja poolt teenitud ebaõiglane tulu, ja kus sobiv, õiguste valdajale põhjustatud mis tahes moraalne kahju. Alternatiivse meetmena, näiteks juhtudel, kui on keerukas täpselt määratleda kahju tegelikku suurust, võib kahjutasu summa sisse nõuda kas autoritasudelt või honoraridelt, mis oleks võidud saada, kui rikkuja

1 — Algkeel: prantsuse.

2 — ELT L 157, lk 45; ELT eriväljaanne 17/02, lk 32.

oleks taotlenud luba kõnealuse intellektuaalomandi õiguse kasutamiseks. Eesmärk ei ole kehtestada kahju hüvitamise kohustus karistuseks, vaid määrata objektiivsetel kriteeriumidel põhinev kompensatsioon, võttes ühtlasi arvesse õiguste valdajale tekkinud kulusid, sealhulgas kulutusi identifitseerimisele ning uurimisele."

5. Direktiivi 2004/48 artikli 3 lõikes 2 on ette nähtud, et „[m]eetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning neid rakendatakse viisil, mis võimaldab vältida tõkete loomist seaduslikule kaubandusele ja ette näha kaitsemeetmeid nende kuritarvitamise vastu".

6. Direktiivi artiklis 13 „Kahjutasu" on sätestatud:

„1. Liikmesriigid tagavad, et pädevad kohtuasutused määravad kannatanud osapoole avalduse alusel rikkuja, kes teadlikult rikkus või pidi põhjendatult olema rikkumisest teadlik, maksma proportsionaalselt õiguste valdajale rikkumise tagajärjel õiguste valdajale tekitatud kahju ulatuses kahjutasu.Kahjutasu suuruse määramisel kohtuasutused:

a) võtavad arvesse kõiki asjakohaseid aspekte, nagu näiteks negatiivsed majanduslikud tagajärjed, sealhulgas kannatanud osapoole kaotatud tulu, rikkuja poolt teenitud mis tahes ebaõiglane tulu ja sobivatel juhtudel muud tingimused kui majanduslikud tegurid, nagu näiteks rikkuja poolt õiguste valdajale tekitatud moraalne kahju

   või

b) punkti a alternatiivina võivad kohtuasutused asjakohastel juhtudel kehtestada kahjutasu peamiste tegurite üldsummana, nagu näiteks vähemalt autoritasude või honorariide summa, mis oleks võidud saada, kui rikkuja oleks taotlenud kõnealuse intellektuaalomandi kasutamiseks autoriõigusi.

2. Kui rikkuja ei teadnud ega pidanud teadma, et pani toime rikkumise, võivad liikmesriigid kehtestada, et kohtuasutused võivad määrata kasumi sissenõudmise või kahjutasu maksmise, mis võivad olla eelnevalt kehtestatud."

B. *Hispaania õigus*

7. Intellektuaalomandi seaduse konsolideeritud redaktsiooni (Texto Refundido de la Ley de Propiedad Intelectual), muudetud 5. juuni 2006. aasta seadusega 19/2006, millega laiendatakse intellektuaal- ja tööstusomandi õiguste kaitsemeetmeid ja kehtestatakse menetlusnormid erinevate ühenduse määruste kohaldamise lihtsustamiseks (ley 19/2006, por la que se amplían los medios de tutela de los derechos de propiedad intelectual e industrial y se establecen normas procesales para facilitar la aplicación de diversos reglamentos comunitarios), (*BOE* nr 134, 6.6.2006, lk 21230; edaspidi „TRLPI") artiklis 140 on sätestatud:

„1. Selle õiguse omajale makstav kahjuhüvitis, mida on rikutud, hõlmab lisaks tekkinud kahjule ka tema õiguse rikkumise tõttu saamata jäänud tulu. Hüvitis võib vajaduse korral hõlmata uurimiskulusid, mis kaasnesid kohtumenetluse esemeks oleva rikkumise toimepaneku kohta mõistlike tõendite saamisega.

2. Kahjuhüvitis määratakse kahju saanud isiku valikul kindlaks järgmistest kriteeriumidest ühe alusel:

a) Negatiivsed majanduslikud tagajärjed, sealhulgas kahju saanud isiku saamata jäänud tulu ja tulu, mida rikkuja alusetult sai ebaseaduslikust kasutamisest. Mittevaraline kahju kuulub hüvitamisele ka juhul, kui varalise kahju esinemine ei ole tõendatud. Mittevaralise kahju hindamiseks võetakse arvesse rikkumise asjaolusid, kahju raskusastet ja teose ebaseadusliku levitamise taset.

b) Summa, mille kahju saanud isik oleks võinud tasuna saada, kui rikkuja oleks taotlenud kõnealuse intellektuaalomandi kasutamiseks luba".

III. **Põhikohtuasja asjaolud**

8. C. Liffers on audivisuaalteose *Dos patrias, Cuba y la noche* (Kaks kodumaad, Kuuba ja öö) režissöör, stsenarist ja produtsent. Selles teoses, mis pärjati erinevatel filmifestivalidel mitme auhinnaga, jutustatakse kuus isiklikku ja intiimset lugu Havanna (Kuuba) eri elanikest.

9. Producciones Mandarina SL (edaspidi „Mandarina") tegi audivisuaalse dokumentaalfilmi, mis käsitles lapsprostitutsiooni Kuubas ja milles näidati varjatud kaameraga filmitud kuritegelikku tegevust. Nimetatud dokumentaalfilmi oli lisatud mõni kaader teosest *Dos patrias, Cuba y la noche*, kuigi C. Liffersilt ei olnud luba küsitud. Dokumentaalfilmi edastas Hispaania telekanal Telecinco, mille omanik on Mediaset España Comunicación SA (edaspidi „Mediaset"), ning selle vaatajaskonna osakaal oli 13,4%.

10. C. Liffers esitas Juzgado de lo Mercantil de Madrid'ile (Madridi kaubanduskohus) Mandarina ja Mediaseti vastu hagi, milles ta palus kohtul eelkõige kohustada viimaseid lõpetama tema intellektuaalomandi õiguste mis tahes rikkumine ning mõista neilt välja hüvitis summas 6740 eurot tema kasutusõiguste rikkumise eest ja 10 000 eurot mittevaralise kahju eest ning lisaks 10 000 eurot hüvitisena talle tekitatud mittevaralise kahju eest.

11. Oma teose kasutusõiguste rikkumise eest nõutavate kahjuhüvitiste suuruse arvutamisel lähtus C. Liffers „hüpoteetilise litsentsi" või „hüpoteetilise autoritasu" kriteeriumist ehk autoritasude või honorariде summast, mida ta oleks võinud saada juhul, kui Mandarina ja Mediaset oleksid temalt taotlenud luba kõnealuse intellektuaalomandi õiguse kasutamiseks. Selleks kasutas ta audiovisuaalteoste tootjate õiguste haldamise organisatsiooni (Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales) tariife. Mittevaralise kahju hüvitise arvutas ta kindlasummalisena.

12. Juzgado de lo Mercantil de Madrid (Madridi kaubanduskohus) rahuldas C. Liffersi hagi osaliselt ning mõistis Mandarinalt ja Mediasetilt C. Liffersi kasuks välja hüvitise summas 3370 eurot rikkumisega tekitatud kahju eest ja 10 000 eurot mittevaralise kahju eest.

13. Lahendades esimese kohtuastme otsuse peale esitatud apellatsioonkaebust, vähendas Audiencia provincial de Madrid (Madridi provintsi kohus) hüpoteetilise litsentsi eest makstava hüvitise 962,33 euroni ja tühistas vaidlustatud kohtuotsuse täielikult osas, milles Mandarinalt ja Mediasetilt mõisteti välja hüvitis C. Liffersi mittevaralise kahju eest. Nimelt, C. Liffers nõudis hüvitist, mis on arvutatud TRLPI artikli 140 lõike 2 punktis b ette nähtud hüpoteetilise litsentsi kriteeriumi alusel. Audiencia provincial de Madrid (Madridi provintsi kohus) leiab aga, et see hüvitamise kriteerium on sama artikli lõike 2 punktis a ettenähtu suhtes alternatiivne, kuna viimati nimetatud säte võimaldab hüvitada ainult mittevaralise kahju. Kahe kriteeriumi kombineerimine ei ole lubatud.

14. Audiencia provincial de Madridi (Madridi provintsi kohus) otsuse peale esitatud kassatsioonkaebuses vaidlustab C. Liffers mittevaralise kahju eest määratud hüvitise tühistamise ja väidab, et see hüvitis ei sõltu TRLPI artikli 140 lõike 2 punktides a ja b ette nähtud hüvitamiskriteeriumide vahel valiku tegemisest.

15. Kassatsioonkaebust lahendades tekkisid Tribunal Supremol (kõrgeim kohus) kahtlused tõlgenduse suhtes, mis tuleb anda TRLPI artikli 140 lõike 2 punktile b, mille eesmärk on võtta direktiivi 2004/48 artikli 13 lõike 1 teise lõigu punkt b üle Hispaania õigusesse.

IV. **Eelotsusetaotlus ja menetlus Euroopa Kohtus**

16. Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) otsustas 12. jaanuari 2015. aasta otsusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 27. veebruaril 2015, menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiivi 2004/48 artikli 13 lõiget 1 võib tõlgendada nii, et see ei võimalda intellektuaalomandi õiguse rikkumise tõttu kahju saanud isikul, kes nõuab hüvitist varalise kahju eest autoritasude või honorariide summa alusel, mis ta oleks võinud saada, kui rikkuja oleks taotlenud kõnealuse intellektuaalomandi kasutamiseks luba, lisaks nõuda talle tekitatud mittevaralise kahju hüvitamist?"

17. C. Liffers, Mandarina, Mediaset, Hispaania, Saksamaa, Prantsuse ja Poola valitsus ning Euroopa Komisjon esitasid kirjalikud seisukohad. Menetluse kirjaliku osa lõpus leidis Euroopa Kohus, et tal on piisavalt teavet otsuse tegemiseks kohtuistungit korraldamata vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 76 lõikele 2.

V. **Analüüs**

18. Oma eelotsuse küsimusega palub Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2004/48 artikli 13 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et see võimaldab intellektuaalomandi õiguse rikkumise tõttu kahju saanud isikul, kes nõuab hüvitist varalise kahju eest autoritasude või honorariide summa alusel, mis talle oleks makstud, kui rikkuja oleks taotlenud kõnealuse intellektuaalomandi õiguse kasutamiseks luba, lisaks nõuda talle tekitatud mittevaralise kahju hüvitamist.

19. Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt tuleb liidu õigusnormi tõlgendamisel arvesse võtta mitte üksnes normi sõnastust, vaid ka konteksti ning selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osa õigusnorm on.[3]

20. Käesolevas asjas viivad aga nii direktiivi 2004/48 artikli 13 lõike 1 sõnastus kui ka selle struktuur ja teleoloogiline tõlgendamine mind järeldusele, et seda sätet tuleb tõlgendada nii, et see võimaldab igal intellektuaalomandi õiguse rikkumise tõttu kahju saanud isikul nõuda tekitatud mittevaralise kahju hüvitamist, olenemata sellest, milline meetod on valitud varalise kahju hüvitamiseks.

A. *Direktiivi 2004/48 artikli 13 lõike 1 teise lõigu sõnastus*

21. Direktiivi 2004/48 artikli 13 lõike 1 teise lõigu punktis b ette nähtud alternatiivne meetod pakub välja „kehtestada kahjutasu peamiste tegurite üldsummana, nagu näiteks *vähemalt* autoritasude või honorariide summa, mis oleks võidud saada, kui rikkuja oleks taotlenud kõnealuse intellektuaalomandi kasutamiseks autoriõigusi".[4]

3 — Vt eelkõige kohtuotsused Yaesu Europe (C-433/08, EU:C:2009:750, punkt 24); Brain Products (C-219/11, EU:C:2012:742, punkt 13); Koushkaki (C-84/12, EU:C:2013:862, punkt 34), ning Lanigan (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, punkt 35).

4 — Kohtujuristi kursiiv.

22. Tegemata sellest lõplikku järeldust võimaluse kohta hüvitada tekkida võinud mittevaraline kahju direktiivi 2004/48 artikli 13 lõike 1 teise lõigu punkti b kohaselt, tuleb tõdeda, et selle sätte sõnastus lubab sõnaselgelt võtta arvesse muid tegureid kui ainult tavapäraselt tasumisele kuuluvad „autoritasud või honorarid". Selle teguri miinimumteguriks olemine tuleneb selgelt sõnade „au moins" (vähemalt) kasutamisest õigusakti prantsuskeelses versioonis. See ilmneb ka õigusakti teistest keeleversioonidest. [5]

23. Direktiivi 2004/48 artikli 13 lõike 1 teise lõigu punkti b sissejuhatuses kasutatud sõna „alternatiivina" ei muuda seda tõlgendust.

24. Direktiivi 2004/48 artikli 13 lõike 1 süstemaatiline analüüs kinnitab nimelt, et kuigi teise lõigu punktide a ja b sõnastus väljendab alternatiivseid võimalusi, on need alternatiivsed selles tähenduses, et need on kaks viisi sama tulemuseni jõudmiseks.

B. *Direktiivi 2004/48 artikli 13 lõike 1 süstemaatiline tõlgendamine*

25. Süstemaatiline lähenemisviis nõuab, et artikli lõigud või seda enam selle artikli lõike lõigud peavad olema käsitatavad nii, et need moodustavad terviku, mille sätteid ei saa pidada eraldiseisvaks. [6] Kui direktiivi 2004/48 artikli 13 lõike 1 teisest lõigust saavad liikmesriikide kohtud juhiseid selle kohta, kuidas neil on võimalik kindlaks määrata kahjuhüvitis, mis kuulub maksmisele intellektuaalomandi õiguse rikkumise korral, siis artikli 13 lõike 1 esimeses lõigus on enamikus keeleversioonides sõnaselgelt märgitud, et kohtuasutused peavad määrama, et „rikkuja, kes teadlikult rikkus või pidi põhjendatult olema rikkumisest teadlik, maks[ab] *proportsionaalselt* õiguste valdajale rikkumise tagajärjel õiguste valdajale tekitatud kahju ulatuses kahjutasu". [7]

26. Direktiivi 2004/48 artikli 13 lõike 1 süstemaatilisest analüüsist ilmneb seega, et teises lõigus on kindlaks määratud *meetodid*, mida võib kasutada esimeses lõigus ette nähtud *tulemuse* saavutamiseks. See tulemus on aga just „rikkumise tagajärjel […] tekitatud" kahju hüvitamine. [8]

27. Sellest tulenevalt viib direktiivi 2004/48 artikli 13 lõike 1 kontekstipõhine tõlgendamine samuti selleni, et tuleb nõustuda intellektuaalomandi õiguse rikkumise tõttu tekkinud kahju hüvitamisel võimaliku mittevaralise kahju arvessevõtmisega. Nimelt, teatud asjaoludel kajastab „autoritasude või honorariде summa, mis oleks võidud saada, kui rikkuja oleks taotlenud kõnealuse intellektuaalomandi kasutamiseks autoriõigusi", üksnes *osaliselt* kahju, mis on õiguse omajale tegelikult tekitatud, mitte kogu kahju, mis tal *tegelikult* tekkis.

5 — Vt eelkõige sõnad „cuando menos", „alespoň", „mindestens", „τουλάχιστον", „at least", „per lo meno", „als ten minste", „no mínimo" ja „prinajmenšom" vastavalt hispaania-, tšehhi-, saksa-, kreeka-, inglise-, itaalia-, hollandi-, portugali- ja slovakikeelses versioonis.

6 — Vt selle kohta kohtuotsus Sodiaal International (C-383/14, EU:C:2015:541, punkt 25).

7 — Kohtujuristi kursiiv. Sõna „tegelikult" puudub direktiivi 2004/48 artikli 13 lõike 1 teksti taani-, eesti-, läti- ja hollandikeelses versioonis. Siiski tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et ühes keeleversioonis kasutatud liidu õigusnormi sõnastus ei saa olla selle sätte tõlgendamise ainus alus ja sellele keeleversioonile ei saa tõlgendamisel anda eelist muude keeleversioonide ees. Liidu õigusnorme tuleb tõlgendada ja kohaldada ühetaoliselt, arvestades Euroopa Liidu kõigis keeltes kehtivaid versioone. Kui liidu õigusakti keeleversioonides on erinevusi, tuleb sätte tõlgendamisel lähtuda selle õigusakti üldisest ülesehitusest ja eesmärkidest, milles see sisaldub (vt selle kohta kohtuotsus Léger, C-528/13, EU:C:2015:288, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika). Lisaks asjaolule, et sõna „tegelikult" esineb peaaegu kõigis keeleversioonides, toetavad käesolevas asjas ka sätte sõnastus tervikuna (vt eespool A osa) ja teleoloogiline tõlgendamine (vt eespool C osa) niisuguse tõlgenduse kasutamist, mille kohaselt on hüvitamisele kuuluv kahju just *tegelikult* tekkinud kahju.

8 — Direktiivi 2004/48 artikli 13 lõike 1 esimese lõigu punkt b.

28. Ilma et siinkohal oleks tegemist intellektuaalomandi õiguse rikkumise toimepanijale karistusliku kahjuhüvitise määramisega,[9] ei ole minu hinnangul võimalik eitada, et mittevaraline kahju – näiteks muu hulgas maine kahjustamine – võib selle tõendatuse korral olla autorile tegelikult tekitatud kahju iseseisev koostisosa.[10]

29. Direktiivi 2004/48 artikli 13 lõike 1 teise lõigu punktis b ette nähtud alternatiiv kujutab endast seega tekkinud kahju hindamise kriteeriumide sisustamist ja selle eesmärk ei ole muuta kõnealuse kahju hüvitamise ulatust.

C. Direktiivi 2004/48 artikli 13 lõike 1 teleoloogiline tõlgendamine

30. Olgu lõpetuseks tõdetud, et vastupidine tõlgendus, mille tulemusel jäetaks mittevaraline kahju tegelikult tekkinud kahju hüvitamisest välja, läheks vastuollu ka direktiivi 2004/48 eesmärkidega.

31. Direktiivi 2004/48 põhjenduses 10 on Euroopa Liidu seadusandja taotletavad eesmärgid esile toodud. Selle põhjenduse kohaselt on direktiivi eesmärk „ühtlustada liikmesriikide seadustikke, et tagada siseturul kõrge, võrdväärne ning ühetaoline kaitsetase".

32. Seda eesmärki järgides on direktiivi 2004/48 artikli 3 lõikes 2 sõnaselgelt ette nähtud, et õiguskaitsevahendid „on tõhusad, proportsionaalsed ja *hoiatavad* ning neid rakendatakse viisil, mis võimaldab vältida tõkete loomist seaduslikule kaubandusele ja ette näha kaitsemeetmeid nende kuritarvitamise vastu"[11].

33. Neil asjaoludel ei ole asjakohane intellektuaalomandi õiguse omajale makstavate kahjuhüvitiste raamest tema mittevaralise kahju hüvitamist välja jätta, kui ta otsustab nõuda oma varalise kahju hüvitamist direktiivi 2004/48 artikli 13 lõike 1 teise lõigu punktis b ette nähtud kindlasummalise meetodi kohaselt.

34. Niisugune väljajätmine muudaks nimelt hüvitise väljamõistmise igasuguse hoiatava mõju olematuks, kuna rikkumise toimepanija peaks õiguse omajale hüvitama üksnes summa, mille ta oleks pidanud talle maksma, kui ta oleks kõnealust õigust austanud, ja mis võib olla tegelikust kahjust väiksem. Selline hüvitamine ei oleks järelikult kooskõlas liidu seadusandja sooviga tagada intellektuaalomandi kaitse kõrge tase.

9 — Võimaluse kohta määrata karistuslik kahjuhüvitis esineb õiguskirjanduses vastandlikke seisukohti. J.-C. Galloux' sõnul on direktiivi 2004/48 lõplikus versioonis sellest mõistest loobutud. Sama autor on aga seisukohal, et kuigi direktiivis kasutatud sõna viitab üksnes sellele, et hüvitise arvutamisel tuleb lähtuda tegelikult tekkinud kahjust, ei pea see siiski „tingimata sellega piirduma" (Galloux, J.-C., „La Directive relative au respect des droits de propriété intellectuelle", *Revue trimestrielle de droit communautaire*, 2004, lk 698). Samas tähenduses vt Benhamou, Y., „Compensation of damages for infringements of intellectual property rights in France, under Directive 2004/48/EC and its transposition law – new notions?", *International Review of Intellectual Property and Competition Law*, 2009, 40(2), lk 125, eriti lk 140 ja 143. Seevastu M. Buydens kritiseerib sellist lähenemisviisi tugevalt, tuginedes täieliku hüvitamise põhimõttele ehk *kogu* kahju hüvitamisele, kuid ainult selle hüvitamisele (Buydens, M., „La réparation des atteintes aux droits de propriété intellectuelle", *Actualités en droits intellectuels*, UB3, Bruylant, 2015, lk 407–434, eriti lk 408 ja 417). Selle autori hinnangul räägib direktiivi 2004/48 artikli 13 lõikes 1 määrsõna „tegelikult" kasutamine kõnealuse põhimõtte kasuks (*op. cit.*, lk 411).

10 — Vt selle kohta Buydens, M., „La réparation des atteintes aux droits de propriété intellectuelle", *Actualités en droits intellectuels*, UB3, Bruylant, 2015, lk 407–434, eriti lk 416 ja 429; Borghetti, J.-S., „Punitive Damages in France", Koziol, H., ja Wilcox, V., (toim), *Punitive Damages: Common Law and Civil Law Perspectives*, Tort and Insurance Law, 25. kd, 2009, lk 55–73, eriti nr 26, ning Gautier, P.-Y., „Fonction normative de la responsabilité: le contrefacteur peut être condamné à verser au créancier une indemnité contractuelle par équivalent", *Recueil Dalloz*, 2008, lk 727, eriti nr 5.

11 — Kohtujuristi kursiiv.

35. Niisugune piirang võiks kahtluse alla seada juba kaitse tõhususe. Siinkohal on ometi tegemist ühega direktiivi 2004/48 eesmärkidest, mille saavutamise peavad liikmesriigid tagama.[12] Nimelt, nagu komisjon oma kirjalikes seisukohtades õigesti rõhutab, kui mittevaralise kahju väljajätmisega tuleks nõustuda, oleksid tagajärjed rikkuja jaoks ühesugused, olenemata sellest, kas ta on teost ilma loata reprodutseerinud või on litsentsi taotledes toiminud õiguspäraselt.[13]

VI. **Järeldus**

36. Direktiivi 2004/48 artikli 13 lõike 1 sõnastust ja ülesehitust ning sellega taotletavaid eesmärke silmas pidades teen ma Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) eelotsuse küsimusele järgmiselt:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta artikli 13 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et see võimaldab intellektuaalomandi õiguse rikkumise tõttu kahju saanud isikul, kes nõuab hüvitist varalise kahju eest autoritasude või honoraride summa alusel, mis ta oleks võinud saada, kui rikkuja oleks taotlenud kõnealuse intellektuaalomandi kasutamiseks luba, lisaks nõuda talle tekitatud mittevaralise kahju hüvitamist.

12 — Vt selle kohta kohtuotsus L'Oréal jt (C-324/09, EU:C:2011:474, punkt 131).

13 — Komisjoni seisukohtade punkt 29.